

Balhoofdonderhoud

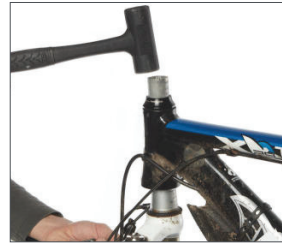
Zorg goed voor je balhoofd, en je balhoofd zal vele probleemloze kilometers meegaan. Verwaarloos je balhoofd, en het zal kraken, klapperen en geld kosten.

Het is makkelijk om je balhoofd te verwaarlozen. Het zit verstopt in je frame, zonder zichtbare, werkende onderdelen. Maar ondertussen zorgt je balhoofd continu dat je soepel kunt sturen en remmen en dat je vork goed vastzit. Maar op een dag hoor je een geluid uit het balhoofd komen. Het is nu tijd om actie te ondernemen, voor je het gaat voelen in je portemonnee. Verschillende soorten balhoofden hebben hun eigen technieken voor het afstellen, dus we hebben hier een selectie. Een balhoofd afstellen is redelijk eenvoudig, daarom hebben we het niveau vastgesteld op twee steeksleutels. Het onderhouden van een balhoofd is al een stuk lastiger, drie steeksleutels om precies te zijn. Het balhoofd is een belangrijkAls je na de klus niet tevreden bent over het resultaat, of je zorgen maakt over de veiligheid, dan kun je beter naar de fietsmaker gaan.

1 IN DEN BEGINNE

Verwijder om te beginnen het voorwiel, de voorrem en een tellerdraad. Demonteer de bout in de topcap en neem de topcap weg. Leg deze helemaal links op je werkbank zodat er plaats is de rest van de onderdelen op volgorde neer te leggen. Draai de schroeven in de stuurpen twee slagen los en til de stuurpen + eventuele spacers van de vorkbuis af. Til de bovenkap van het balhoofd af. Leg alles netjes op volgorde, zodat je weet welk onderdeel waar moet komen.

2 TIK OP'Z'N KOP

Zet de fiets op een stevige maar zachte ondergrond, een dik kleed bijvoorbeeld of een stuk sterk karton. Zo voorkom je dat de onderkant van de vork beschadigd of dat je putten in je parkeet maakt. Til de fiets een centimeter van de grond zodat de vork wel kan zakken maar niet naar beneden kan vallen. Geef met een kunststof hamer een tik op de vorkbuis zodat de vork een centimeter naar beneden schuift. Zet de fiets neer en duw de vork terug naar boven.

3 CENTREERRING

De bovenste centreerring is nu losgekomen. Gebruik eventueel een platte schroevendraaier om hem naar boven te halen. Leg ook de centreerring netjes op volgorde op je werkbank. Laat dan de vork uit het frame zakken. Let op dat hierbij geen kogels over de grond rollen of lagers onder een kast verdwijnen.

4 SCHOONMAKEN EN BEKIJKEN

Maak nu alles zo goed mogelijk schoon. Een doek met ontvetter doet wonderen. Zitten er losse kogels in het balhoofd, controleer dan eerst de kogelbanen in de lagerschalen. Zolang die glad en onbeschadigd zijn kan je het lager probleemloos reanimeren. Zitten er putjes of krassen in de kogelbaan dan helpen nieuw vet en nieuwe kogels ook niet meer en zul je het lager moeten vervangen.

5 LOSSE KOGELS

Begin met het onderste lager, steek de vork op z'n plaats en doe dan de bovenste kogels. Maak alles perfect schoon en smeer een dun laagje plakkerig vet in de kogelbaan. Gebruik nieuwe kogels, ze kosten weinig. Let wel op dat je dezelfde maat gebruikt als de oude kogels! Een complete kogelring is makkelijk en snel te monteren. Gebruik je losse kogels dan passen er meer in, dat verhoogt de duurzaamheid. Leg de hele kogelbaan vol en neem er één kogel uit. Smeer dan een flinke lik vet over de kogels en zet het balhoofd weer in elkaar.

WAT HEB JE NODIG?

TIJD maximaal 1 uur
KOSTEN € 20, lagers, ontvetter, vet
GEREEDSCHAP
balhoofdsleutels 32/36mm,
4/5/6mm inbussleutels, moment-
sleutel, spacers, cartridge lagers
of losse kogellagers

NIVEAU

6 CARTRIDGELAGERS

Zitten er afgesloten industrielagers in je balhoofd, neem ze er dan uit en wrijf ze schoon. Gebruik een doek met ontvetter, anders krijg je de vette laag nooit weg. Maak ook de lagerzittingen schoon en inspecteer ze. Zijn ze onbeschadigd dan kan je ze laten zitten. Inspecteer dan de lagers. Draaien ze soepel, zonder geknars of haperingen? Dan kan je ze weer monteren. Maar wees kritisch, een beetje geknars groeit in een paar maanden uit tot een kraak, een piep en flinke speling. Vervang ze dus bij twijfel.

7 WELKE LAGERS

De lagers zijn redelijk gestandaardiseerd. Wanneer je de oude meeneemt heeft je fietsmaker waarschijnlijk wel nieuwe voor je. Wil je ze online bestellen dan kan je meestal op de website van de fabrikant van het balhoofd de benodigde gegevens vinden. Het belangrijkste zijn de binnen- en buitendiameter en de hoek van de schuine kant. In de kwaliteit van de afdichtingen zitten wel grote verschillen, vervanginglagers van de grote merken zijn meestal prima in orde.

8 VERSE RINGEN

De bovenste en onderste centreerring slijten bij iedere keer dat je over een hobbel rijdt, daar zijn ze voor gemaakt. Vaak is die slijtage nog niet zichtbaar maar hij kan wel gekraak veroorzaken. Deze slijtagdelen kosten meestal weinig, vervang ze dus bij twijfel!

9 MEER KOGELLAGERVET

Maak de lagerzittingen stofvrij en voorzie de ze rijklijk van lagervet. Gebruik hier geen montagepasta. Duurder kogellager vet is in de regel ook echt beter zodat de lagers langer meegaan. En dat levert weer geld op. Leg de lagers op hun plek in het frame en smeer er weer vet overheen. Als je alles op je werkplaats op volgorde hebt gelegd moet assembleren een makkelijke zijn! Ook de onderring op de vork voorzie je van vet waarna je alles inclusief eventuele afdichtingen monteert.

10 LET OP DE AFSTAND

Het afstellen van balhoofdlagers doe je met de schroef bovenop de stuurpen. Draai hem zo strak dat er geen speling meer voelbaar is. Het stuur moet natuurlijk nog wel soepel draaien. Krijg je de speling niet weg, dan steekt de vorkbuis waarschijnlijk te ver in de stuurpen. Een extra balhoofdspacer bovenop de stuurpen lost het probleem op. Pas als je helemaal tevreden bent zet je de stuurpen vast, uiteraard met een momentsleutel.

